

متن سخنرانی جناب آقای افتخارعلی
سرپرست مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد
در همایش
« پنجاهمین سالگرد ملل متحد »

جناب آقای رئیس، از جناب عالی برای دعوت از اینجانب و همکارانم در مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران به منظور شرکت در این همایش که به مناسبت پنجاهمین سالگرد تأسیس ملل متحد که به حق تنها سازمان جهانی در تاریخ بشر است، تشکر می‌کنم. مایه افتخار اینجانب است تا در این دانشگاه معتبر و این مؤسسه آموزشی بزرگ، در کنار اساتید، دانش پژوهان و دانشجویان گرامی حضور داشته باشم. امیدوارم گفتگوها و تبادل نظرها با موفقیت هرچه بیشتر در این گردهمایی به انجام برسد.

جناب آقای رئیس، قبل از اینکه درباره موضوع این سمینار صحبت کنم، اجازه بدهید به اختصار درباره مرکز اطلاعات سازمان ملل در تهران که در حال حاضر به طور کامل فعال شده و در خدمت دولت و مردم جمهوری اسلامی ایران است، سخن بگویم. ایران در میان اولین کشورهای بود که مرکز اطلاعات سازمان ملل در سال ۱۹۵۰ در آن تأسیس یافت.

معهداً فعالیت‌های این مرکز در سال ۱۹۸۰ به حال تعلیق درآمد و در سال ۱۹۹۱ مجدداً شروع به فعالیت کرد و از سال گذشته پس از ورود اینجانب به عنوان سرپرست این مرکز، فعالیت‌های آن کامل گردید.

فعالیت کامل مرکز اطلاعات سازمان ملل در تهران با همکاری همه جانبه و حمایت فعالانه دولت جمهوری اسلامی ایران صورت پذیرفته است. مراکز اطلاعات سازمان ملل منابع اصلی محلی اطلاعات همگانی درباره سیستم ملل متحد هستند. به عنوان رابطان فعال بین سازمان ملل از یک سو و رسانه‌های همگانی محلی، مراکز آموزشی و سازمان‌های غیردولتی از سوی دیگر، مراکز اطلاعات سازمان ملل مطالب اطلاعات همگانی به تاریخ روز درباره اهداف و فعالیت‌های ملل متحد در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و انسان دوستانه ارائه می‌دهند.

بخش اصلی مرکز اطلاعات سازمان ملل در تهران - همانند ۶۷ مرکز دیگر در سراسر جهان - کتابخانه آن است که دارای اسناد تاریخی درباره ملل متحد و فعالیت‌های آن از سال تأسیس ملل متحد یعنی ۱۹۴۵، سابقه مذاکرات و اقدامات مجمع عمومی و شورای امنیت، منابع مرجع، گزارش‌هایی در مورد موضوع‌های گوناگون است که توسط ملل متحد و آژانس‌های وابسته به آن تهیه شده است، کتاب‌های گوناگون و نشریات است. کتابخانه مرجع ما دسترسی کامپیوتری به اطلاعات کتابشناسی کلیه اسناد ملل متحد که در کتابخانه دگ همرشولد نیویورک موجود است، دارد. مرکز اطلاعات در تهران به وسیله مدرنترین ابزار ارتباطی شامل پست الکترونیکی E-Mail با ستاد ملل متحد در نیویورک مرتبط است. ما خلاصه‌ای از فعالیت‌های روزانه ملل متحد در ستاد آن و سراسر جهان را دریافت کرده و اطلاعات مناسب را در اختیار رسانه‌های خبری و مسؤولان دولتی مربوطه قرار می‌دهیم.

کلیه حضار را ترغیب می‌کنم حداکثر استفاده را از این امکانات که بر دو محور اطلاعات و آموزش متمرکز است، بنمایند، ما در مرکز اطلاعات به شما کمک خواهیم کرد و اطمینان دارم که حضار محترم دیدار

خود از مرکز ما را در زمینه فعالیتهای علمی مختلف، مفید خواهند یافت. اینک به موضوع مورد بحث این همایش می پردازم. همانطور که استحضار دارند ملل متحد پنجاهمین سالگرد خود را اخیراً جشن گرفت. طی این مراسم ۱۶۴ نفر از سران دولتها و کشورها در نیویورک گرد آمدند تا تعهد خود را نسبت به اصول منشور ملل متحد تجدید نمایند. همگی نقش اساسی ملل متحد برای خدمت در چهارچوب جامعه جهانی که در آن به سر می بریم را مورد تأیید قرار دادند.

بنابراین مناسب است بگوییم همانطور که ملل متحد وارد نیم قرن دوم حیات خود می شود، دولتها و مردم جهان برای برخورد با مشکلاتی که رو در روی این سازمان است آماده می شوند. اینجانب اعتقاد دارم دستیابی به صلح تلاشی مشترک است که باید همه دولتها، جوامع و مردم در سطوح مختلف در آن سهیم باشند. همه ما نقشی برای ترویج فرهنگ صلح داریم.

در این مورد اجازه بدهید بگویم به عنوان یکی از مؤسسان ملل متحد، ایران وضع خاصی در سازمان ملل دارد و به عنوان یک قدرت بزرگ در منطقه، جمهوری اسلامی ایران نقش مهمی در مذاکرات ملل متحد ایفا می کند.

همگی توافق نظر دارند که ملل متحد را نمی توان به سازمانی که فقط مسؤول اوضاع اضطراری که بر اثر برخوردها و درگیریها که در نقاط مختلف جهان عارض می شود، تقلیل مرتبه داد. شاید آن نقش مهم باشد، اما ملل متحد باید از تحولات عمده در جهان مطلع باشد، مشکلات آینده را پیش بینی نماید، خطراتی که ما را تهدید می کند شناسایی کند و حقایق بین المللی را برای تکامل و جهانی کردن خود به دست آورد.

جهان هم اکنون مواجه با حرکتهای وسیع اقتصادی، اجتماعی، فنی، فرهنگی و انسانی است که برخی از اوقات از محدوده مرزها فراتر می رود. سازمان ملل با ترویج مفهوم عدالت اقتصادی و بهبود وضعیت اجتماعی برای همه مردم جهان، جهت گیری مورد نیاز و انسجام برای توسعه

اجتماعی و اقتصادی را فراهم نموده است. سازمان ملل ضمن عطف توجه خاص به افراد آسیب پذیر، تلاشهای بین المللی برای از بین بردن امراض، گرسنگی و مشقت را در همه جا هماهنگ کرده است. فعالیتهای آژانسها و برنامه های تخصصی آن در تمام نواحی کره ارض مشاهده می شود.

اما تصویری که مردم نسبت به ملل متحد دارند این است که فقط این سازمان با عملیات حفظ صلح برای حل اختلافات بین المللی سرو کار دارد. این بدین خاطر است که رسانه های خبری جهان ضمن اشاره بر حضور کلاه آبی ها یا به عبارت دیگر نیروهای پاسدار صلح در نقاط بحرانی در سراسر جهان، فقط فعالیتهای خبری خود را بر این بخش از کارهای ملل متحد که بیانگر ۲۰ درصد از فعالیتهای سازمان ملل است متمرکز می نمایند. بقیه تلاشهای ملل متحد که ۸۰ درصد است معمولاً به دلیل اینکه رسانه ها آن را اخبار کم اهمیت تلقی می کنند نادیده گرفته می شود.

پاسداری از صلح فقط یک بخش از کارهای ملل متحد است. فعالیت دیگر توسعه است که عبارت می باشد از کمکهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فنی.

در میان دستاوردهای ویژه ملل متحد می توان به نقش آن در استعمار زدایی اشاره کرد. وقتی ملل متحد در سال ۱۹۴۵ تأسیس شد در قاره آفریقا فقط سه کشور مستقل مصر، لیبیا و اتیوپی وجود داشتند. سازمان ملل روند استعمار زدایی را در آفریقا، آسیا و سایر نقاط سرعت بخشید. امروز حتی یک کشور زیر سلطه استعمار خارجی نیست. ۵۳ عضو سازمان وحدت آفریقا، اعضای سازمان ملل نیز هستند. بنابراین ما از رقم سه کشور به ۵۳ کشور جهش داشته ایم. دومین دستاورد ملل متحد که طی دو یا سه سال گذشته انجام شد نابودی سیستم تبعیض نژادی دهشتناکی بود که در یک کشور آفریقایی یعنی آفریقای جنوبی وجود داشت. سازمان ملل تلاش برای از بین بردن تبعیض را هدایت نمود. این سازمان ملل بود که درخواست آقای نلسون ماندلا را برای اعزام ۲۳۰۰ ناظر سازمان ملل به منظور اجرای انتخابات آزاد و بی طرف در آفریقای جنوبی که طی آن

ایشان به عنوان رئیس جمهور انتخاب شدند را اجابت نمود. سوم اینکه با اعزام بیش از ۳۵ نیروی پاسدار صلح و مأموریت‌های ناظر صلح سازمان ملل قادر بوده است تا صلح را برقرار کرده و اجازه دهد تا روند مذاکرات به پیش رود، در حالی که جان میلیون‌ها انسان از خطر درگیریها در امان باقی بماند. در حال حاضر ۱۵ نیروی پاسدار صلح مشغول فعالیت هستند.

از سال ۱۹۴۵ ملل متحد موفق شده است با اجرای تعدادی مذاکرات باعث پایان اختلافات محلی شود. موارد اخیر شامل جنگ ایران و عراق، خروج نیروهای اتحاد جماهیر شوروی سابق از افغانستان و خاتمه جنگ داخلی در السالوادور است. در اینمورد مایلیم به اطلاع برسانم سازمان ملل به خوبی از ناکامیهای خود در خصوص چند عملیات حفظ صلح آگاه است و در حال برداشتن گامهای مناسب برای اصلاح عملکرد خود می باشد.

دبیرکل سازمان ملل متحد دو گزارش اساسی تحت عنوان «دستور کار برای توسعه» باهدف اجرای اصلاحات گسترده در سیستم ملل متحد به ویژه شورای امنیت برای هرچه بیشتر مؤثر کردن سازمان ملل تهیه کرده است. این گزارشها در حال حاضر به طور فشرده و جدی توسط بخشهای مربوطه سازمان ملل مورد بحث و گفتگو قرار دارند. انجام تغییرات و اصلاحات همانگونه که جهان تغییر کرده، نیازی مبرم است و سازمان ملل بایستی خود را برای مقابله با اوضاع جدید آماده نماید.

در پیامی به مناسبت پنجاهمین سالگرد ملل متحد، دبیرکل سازمان ملل گفت: «ملل متحد در حال حاضر و در آینده به طور فزاینده‌ای آنچه که ما بخواهیم می تواند باشد. ملل متحد در نیم قرن دوم حیات خود بیشتر مورد نیاز خواهد بود و حتی می تواند بیشتر مؤثر باشد، اگر مردم و دولت‌هایشان به مسؤولیتها و فرصتهایی که پیش رو دارند متعهد باشند و به آنها عمل نمایند».

در خاتمه، اینجانب اطمینان دارد دانش پژوهان محترم که در این

همایش شرکت دارند نقطه نظراتی را مطرح خواهند فرمود که آرزوی
مؤسسان ملل متحد را تحقق بخشد و راهنمایی باشد برای صلح، توسعه و
دموکراسی در این جهان ناپایدار. جناب آقای رئیس و حضار محترم، ما در
سازمان ملل به سخنان شما گوش فرا می دهیم.